

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului Creciun Vasilii, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 05 mai 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Creciun Vasilii Xxxxx, xxxxx

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 17.01.2022 – 05.05.2022;

Instanța de apel: 23.06.2022 – 20.10.2022;

Instanța de recurs: 03.01.2023 – 15.03.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 05 mai 2022, *Creciun Vasilii* a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 14 (paisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a constatat că la data de 07 decembrie 2021, inculpatul Creciun Vasilii, aflându-se la domiciliu în s. xxxx,

r-nul xxxx, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale în formă perversă cu minora xxxx xxxx, care la acel moment se află în vizită și despre care știa cu certitudine că nu are împlinită vârsta de 14 ani, în vederea realizării intenției infracționale, a constrâns-o să consume alcool, astfel provocându-i stare de ebrietate, după care, amenințând-o cu aplicarea violenței fizice, profitând de vârsta fragedă, precum și de imposibilitatea minorei de a se apăra și de a-și exprima voința, a impus-o să-i satisfacă pofta sexuală în formă perversă prin imitarea penetrării sexuale pe calea masturbării cu mâna a membrului viril.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, acțiuni săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani.

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, împotriva acesteia a declarat apel *avocatul Tetelea Mihaela*, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

În argumentarea apelului a invocat că în cadrul urmăririi penale nu au fost administrate probe concludente și certe care să confirme vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Mai mult, inculpatul a pledat nevinovat, poziția lui fiind confirmată prin declarațiile martorilor acuzării Cozma Alexandra, Creciun Zanoia și Șerban Alexei, care nu demonstrează învinuirea înaintată, or, nefiind martori oculari nu au declarat ceva ce au văzut personal, iar prima instanță nu a apreciat corespunzător aceste declarații care, în esență, dezvinovățesc inculpatul.

Învinuirea înaintată inculpatului se bazează doar pe declarațiile părții vătămate minore și ale mamei sale, care urmau a fi apreciate critic, ca persoane cointeresate în condamnarea inculpatului.

Persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate,

în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

La examinarea cauzei, instanța de fond a preluat poziția acuzării privitor la baza probatorie pe dosar, pronunțând o sentință de condamnare a inculpatului, având la bază, doar niște bănuieli, presupuneri.

Totodată, la examinarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 24, 27 Cod de procedură penală, art. 6 din CEDO.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța în sensul dat, instanța de apel a statuat că în baza probelor administrate, corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată.

În cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal se dovedește cu certitudine prin declarațiile părții vătămate minore, declarațiile reprezentatului legal al părții vătămate minore Danu Olga, ale martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, în coroborare între ele.

Astfel, în instanța de apel, inculpatul a refuzat să dea declarații, iar depozițiile date instanța de fond prin care nu și-a recunoscut vina au fost apreciate ca neveridice, făcute cu scopul de a se eschiva de la răspunderea penală și a indice instanța în eroare.

Totodată, fapta inculpatului se confirmă prin probele administrate pe caz și cercetate în ședința de judecată, și anume prin: declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore Danu Olga, care a indicat că „...în momentul când a intrat în casă, minora a luat repede mâna care o ținea în regiunea organelor genitale ale inculpatului...”, declarațiile părții vătămate minore că inculpatul „a impus-o să servească vin..., amenințându-o cu moartea, a forțat-o să-i satisfacă pofta sexuală în formă perversă... în acel moment în casă a intrat mama sa...”, precum și concluziile asistenței psihologice nr. xx din 08.12.2021, concluzia raportului de evaluare psihologică că „minora are stima de sine scăzută, manifestă o anxietate, vulnerabilitate emoțională și un sentiment de insecuritate. Minora a relatat că manifestă o frică față de Vasile, pentru că ar putea din nou săvârși acțiuni similare, adică acțiuni perverse cu caracter sexual. Totodată, minora nu a manifestat frica în raport cu alți oameni marturi, indiferent de sexul acestora. Acest fapt denotă că frica xxxx este drept o consecință de ordin psihologic a experienței în urma interacțiunii anume cu Vasile. Cea ce evidențiază impactul traumatic imediat acțiunilor perverse săvârșite asupra copilei. În cadrul evaluării a fost

identificat, că xxxx percepe acțiunile mai sus descrise, le poate descrie într- o manieră firească. Dar nu percepe gravitatea acestora, poate fi datorat și faptului că xxxx în momentul abuzului avea o stare modificată a conștiinței, adică starea de ebrietate. În cadrul evaluării, a fost stabilit că asupra minorei au fost aplicate mecanisme de constrângere atât psihologică cât și fizică. Constrângerea fizică s-a manifestat prin impunerea forței fizice, o ținea strâns de mână, astfel, împiedicând-o să plece sau să poată renunța la acțiunile propuse de Vasile. Constrângerea psihologică se manifestă prin impunerea propriului control asupra situației, dar și amenințările cu moartea. Aceste amenințări inducând sentimentul de insecuritate, au favorizat supunerea minorei la acțiunile perverse impuse de Vasile”.

În aceste împrejurări este neîntemeiată solicitarea apărării privind pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului.

Raportând motivele invocate în cererea de apel la materialele cauzei penale, instanța de apel a stabilit că obiectul juridic principal al infracțiunii prevăzute de 172 Cod penal îl constituie relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală a persoanei minore.

Obiectul material al acțiunilor violente cu caracter sexual îl constituie corpul persoanei. Victima în cazul infracțiunii analizate adoptă o postură sau alta, în funcție de modalitatea sub care apare acțiunea principală din cadrul laturii obiective: persoana de sex masculin sau feminin, inclusiv persoana minoră, sub vârsta de 14 ani.

Latura obiectivă a infracțiunii se exprimă în fapta prejudiciabilă, concretizată în acțiuni de două tipuri: 1) acțiunea principală: - satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse; 2) acțiunea adiacentă: a) constrângerea fizică; b) constrângerea psihică; c) profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința.

Luând în considerație caracterul alternativ al modalităților sub care se exprimă acțiunea principală și acțiunea adiacentă, la calificare va fi suficient a stabili îmbinarea oricăreia din modalitățile de la acțiunea principală cu oricare dintre modalitățile de la acțiunea adiacentă.

Infracțiunea incriminată la art. 172 alin. (3) lit. a) din Codul penal, este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul începerii acțiunilor cu caracter sexual, iar latura subiectivă a infracțiunii se exprimă, prin vinovăție sub formă de intenție directă, subiectul infracțiunii fiind persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a împlinit vârsta de 14 ani.

Infracțiunea prevăzută de art. 172 din Codul penal, se consideră consumată o dată cu începerea realizării actului sexual al făptuitorului cu victima indiferent de consecințe.

La calificarea acțiunilor violente cu caracter sexual săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani, urmează să se stabilească în mod obligatoriu că victima nu a îndeplinit vârsta de 14 ani și că făptuitorul,

la momentul săvârșirii infracțiunii știa cu certitudine că minorul nu a avea împlinită vârsta de 14 ani.

Or, inculpatul cunoștea cu certitudine că partea vătămată minoră nu a împlinit vârsta de 14 ani.

Astfel, a fost stabilit dincolo de orice dubiu rezonabil că fapta inculpatului întrunește elementele prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, inculpatul a comis o infracțiune excepțional de gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, cea agravantă fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, or, prin sentința Judecătorei Călărași din 13.08.2014, Creciun Vasilii a fost condamnat în baza art. 171 alin. (1), 90 Cod penal, la 2 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, dar și săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, care rezultă din declarațiile inculpatului că a consumat vin la data de 07.12.2021.

În această ordine de idei, instanța de apel pornind de la ideea că, pedeapsa penală trebuie să asigure restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, a menținut soluția adoptată de către instanța de fond privind aplicarea față de inculpatul recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 14 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Răileanu Petru, în numele inculpatului, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțare unei hotărâri prin care Creciun Vasilii să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În susținerea celor solicitate, apărarea invocă ilegalitatea hotărârilor adoptate, or sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, directe, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător.

Fiind analizate probele administrate, afirmațiile conținute în învinuire nu și-a găsit confirmare, examinarea cauzei nefiind efectuată cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, conform art. 8 Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Astfel, probele acuzării nu conțin informații certe și veridice despre vinovăția inculpatului, în baza acestora pot fi trase mai multe concluzii opuse, fapt ce denotă imposibilitatea punerii acestora în baza unei sentințe de condamnare.

Potrivit art. 101 alin. (1), 325 alin. (1), 384 alin. (3), 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

4.1. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat se constată că, apărarea invocă eroarea de drept prevăzută la pct. (8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept

comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Colegiul penal menționează că, potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei, Colegiul penal constată că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal consideră că, alegațiile apărării în susținerea solicitărilor sale, au constituit obiect de examinare în instanța de apel și asupra acestora instanța s-a expus în mod întemeiat, așa cum este indicat în pct. 3.1 din prezenta decizie, dând o apreciere probelor conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind menținerea sentinței fără modificări în partea condamnării inculpatului prin care ultimul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, stabilind corect existența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunilor în baza cărora a fost condamnat, concluzii pe care instanța de recurs le însușește, considerând că nu este necesară repetarea acestora.

Mai mult decât atât, Colegiul penal consideră necesar a menționa că, potrivit prevederilor art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și

în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune recurentul este în competența și prerogativa legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, astfel invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar este lipsită de suport legal.

În continuare, referitor la alegația apărării ce ține de faptul că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunilor imputate prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, Colegiul penal explică că prin sintagma de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea unei persoane, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (*persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea*), pe când în cauza deferită judecății o atare eroare nu a fost admisă de instanța de apel, iar starea de fapt reținută și de drept apreciată de către instanța nominalizată, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate și expuse în cuprinsul hotărârii atacate.

Instanța de recurs ordinar reiterează că, în speță, reieșind din acțiunile inculpatului raportate la probele acumulate, se dovedește dincolo de orice dubiu rezonabil comiterea de către acesta a infracțiunii imputate săvârșite în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Pe cale de consecință, Colegiul consideră relevant de a reaminti că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, s-a statuat că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art. 6§1 al Convenției (*a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29*). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei. În opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Pentru aceste motive, Colegiul penal reiterează că la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, neexistând vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Răileanu Petru în numele inculpatului Creciun Vasilii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Creciun Vasilii* ~~Xxxxx~~, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la **30 martie 2023** și pronunțată integral la **13 aprilie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana